

Atmosfääriõhu kaitse seaduse muutmise seadus

§ 1. Atmosfääriõhu kaitse seaduse muutmine

Atmosfääriõhu kaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvis 135 asendatakse sõnad „ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootide kauplemissüsteem“ sõnadega „liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem“;

2) paragrahvi 144 lõigetes 3 ja 5, §-s 146, §-s 147, §-des 149–151, § 153 lõikes 1, § 154 lõigetes 1 ja 2, § 156 lõigetes 2 ja 4–6, § 158 lõikes 3, § 159 lõigetes 3 ja 4, § 164 lõigetes 1,5 ja 8, §-s 166, § 168 lõigetes 2, 6 ja 7, §-s 170 ja §-s 220 asendatakse sõna „Keskkonnaministeerium“ sõnaga „Keskkonnaamet“;

3) paragrahvi 138 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kauplemisperiood 2021–2030 on ajavahemik 2021. aasta 1. jaanuarist 2030. aasta 31. detsembrini.“;

4) paragrahv 142 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 142. Kauplemissüsteemi siseneja

(1) Kauplemissüsteemi siseneja käesoleva seaduse tähenduses on ühel või enamal käesoleva seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud määruses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja, kes on saanud kauplemissüsteemi heitkoguse loa (edaspidi *heitkoguse luba*) esimest korda perioodil, mis algab kolm kuud enne § 155 lõikes 7 nimetatud loetelu esitamise kuupäeva ja lõpeb kolm kuud enne järgmist § 155 lõikes 7 nimetatud loetelu esitamise kuupäeva.

(2) Ühel või enamal käesoleva seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud määruses nimetatud tegevusalal tegutsevat käitajat, kelle käitist on märkimisväärselt laiendatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perioodi jooksul, peetakse kauplemissüsteemi sisenejaks üksnes käitise laiendatud osaga.“;

5) paragrahv 143 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 143. Kliimamuutust vähendava tegevuse korraldamine

Kliimamuutust vähendavat tegevust korraldab Keskkonnaministeerium kliimamuutuste raamkonventsioonis, Kyoto protokollis, Pariisi kokkuleppes ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramise nõuetest lähtuvalt.“;

6) paragrahvi 144 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 155 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Keskkonnaamet avaldab oma veebilehel ja esitab Euroopa Komisjonile 30. septembriks

2019 ja sellest kuupäevast alates iga viie aasta järel käesoleva seaduse § 155 lõike 1 alusel kehtestatud määruuses nimetatud tegevusaladel Eestis tegutsevate paikse heiteallikate käitajate loetelu ning neile eraldatud tasuta lubatud heitkoguse ühikud.“;

8) paragrahvi 156 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Alates 2021. aasta 1. jaanuarist vähendatakse igal aastal õhusõidukite käitajatele eraldatud lubatud heitkoguste ühikute arvu eelmisel kalendriaastal eraldatud lubatud heitkoguste ühikute arvu suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 9 sätestatud lineaarsele vähendamistegurile.“;

9) paragrahvi 160 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riik paneb enampakkumisele kõik paiksete heiteallikate käitajate lubatud heitkoguse ühikud, mida ei eraldata komisjoni otsuse 2011/278/EL järgi tasuta, ei tunnista käesoleva seaduse § 168 lõike 6 kohaselt kehtetuks ega lisata turustabiilsusreservi vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu otsusele (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 264, 09.10.2015, lk 1–5).“;

10) paragrahvi 161 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kauplemisperioodi 2021–2030 enampakkumisel saadud tulu kasutamise ja aruandluse üldtingimused kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

11) paragrahvi 161 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) taastuveneergetika arendamine, et saavutada Eesti eesmärk suurendada taastuveneergetia osatähtsust lõpptarbimises 2030. aastaks 50 protsendini, samuti teiste, ohutule ja säästvate, vähem süsihappegaasi heidet tekitavale majandusele üleminekut soodustavate tehnoloogiate väljaarendamine ning Euroopa Liidu eesmärgi – suurendada energiatõhusust 2030. aastaks 32,5 protsendi võrra – saavutamisele kaasaaitamine;“;

12) paragrahvi 161 lõike 4 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) energiatõhususe suurendamine, kaugküttesüsteemide arendamine ja parem isoleerimine ning väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondade toetamine sotsiaalprobleemide lahendamisel;“;

13) paragrahvi 161 lõike 4 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) kliimamuutuste mõjuga kohanemine ja kliimamuutuste mõju leevendamine;“;

14) paragrahvi 161 lõiget 4 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute kauplemise süsteemi rakendamise seotud kulutused.“;

15) paragrahvi 161 lõiget 4 täiendatakse punktidega 12 ja 13 järgmises sõnastuses:

„12) kliimameetmete, sealhulgas kliimamuutuste mõjuga kohanemise rahastamine haavatavates kolmandates riikides;

13) oskuste omandamise ja tööjõu ümbersuunamise soodustamine, et aidata kaasa õiglasele üleminekule vähese CO₂-heitega majandusele.“;

16) paragrahvi 161 lõike 6 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1 ja 5–11 nimetatud eesmärkide saavutamise meetmete elluviimine;“;

17) paragrahvi 161 lõiget 6 täiendatakse punktidega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„3) selliste ühiste projektide rahastamine, mis käsitlevad kasvahoonegaaside heite vähendamist lennundussektoris, nagu Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) ühissetevõtte ja Clean Sky ühised tehnoloogialgatused, ning selliste algatuste rahastamine, mis võimaldavad GNSSi laialdast kasutamist satelliitnavigatsiooni ja koostalitlusvõime suutlikkuse jaoks kõigis liikmesriikides, eelkõige selliste projektide rahastamine, mis parandavad aeronavigatsiooni infrastruktuuri, aeronavigatsiooniteenuste osutamist ja õhuruumi kasutamist; 4) kliimamuutuste leevendamine liidus ja kolmandates riikides, muu hulgas kasvahoonegaaside heite vähendamine, kliimamuutuste mõjuga kohanemine liidus ja kolmandates riikides, eriti arenguriikides.“;

18) paragrahvid 164 ja 165 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 168 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Paikse heiteallika või õhusõiduki käitaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel kasutada teise Euroopa Liidu liikmesriigi eraldatud lubatud heitkoguse ühikuid, välja arvatud juhul, kui lubatud heitkoguse ühikud on väljastanud liikmesriik, kelle suhtes muutuvad õhusõiduki käitaja ja paikse heiteallika käitaja kohustused kehtetuks.“;

20) paragrahvi 168 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Alates 2013. aasta 1. jaanuarist eraldatud lubatud heitkoguse ühikud kehtivad tähtajatult.“;

21) seadust täiendatakse §-ga 168¹ järgmises sõnastuses:

„§ 168¹. Moderniseerimisfond

(1) Moderniseerimisfond käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10d alusel loodud fond, mille kaudu rahastatakse investeerimisprojekte energiasüsteemide moderniseerimiseks ning energiatõhususe parandamiseks.

(2) Energiasüsteem käesoleva seaduse tähenduses on elektrienergia katkematu tootmise ja jaotamise poolest terviklik, ühtses režiimis töötavate elektrijaamade, elektriliinide, alajaamade ja soojusvõrkude ning tarbijate kogum.

(3) Vähemalt 70% moderniseerimisfondi rahalistest vahenditest tuleb kasutada selliste investeeringute tegemiseks, mis täidavad järgmisi eesmärke:

1) taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmine ja kasutamine;

2) energiatõhususe parandamine;

3) energia salvestamine ja energiavõrkude moderniseerimine, hõlmates kaugküttevõrke, elektrienergia ülekandevõrke ja liikmesriikidevahelise ühendatavuse suurendamist;

4) õiglane üleminek vähese CO₂-heitega majandusele süsinikumahukates piirkondades, et toetada töötajate ümberpaigutamist, ümberõpet ja oskuste täiendamist, haridust, töötusimialgatusi ja idufirmasid;

5) energiatõhusa transpordi, hoonete, põllumajanduse ja jäätmete valdkonna arendamine.

(4) Moderniseerimisfondist ei toetata energiatootmisüksusi, mis kasutavad tahkeid fossiilkütuseid.

(5) Investeeringute taotlemise tingimused ja vahendite kasutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(6) Keskkonnaministeerium esitab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud määruse alusel välja valitud investeerimisprojektid hindamiseks ja kinnitamiseks Euroopa Investeerimispanngale ning investeerimiskomiteele.

(7) Investeerimiskomitee käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10d lõike 5 alusel loodud komitee.

(8) Keskkonnaministeerium avalikustab igal aastal oma veebilehel moderniseerimisfondist rahastatavate investeeringute aruande, mis sisaldab teavet tehtud investeeringutest ning hinnangut investeeringu tulemusel saavutatud energiatõhususe ja energiasüsteemi moderniseerimise lisandväärtuse kohta.“;

22) paragrahvi 174 lõiked 5–7 tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahvi 220 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 220. Riiklik järelevalve kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registri ja moderniseerimisfondist saadud investeeringutoetuse kasutamise üle“;

24) paragrahvi 220 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 220 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Järelevalvet käesoleva seaduse § 168¹ lõikes 1 nimetatud moderniseerimisfondist saadud investeeringutoetuse kasutamise üle teeb Keskkonnaministeerium.“;

26) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EU) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ELT L 76, 19.03.2018, lk 3–27)“.

§ 2. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2019. aasta 9. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 3, 10, 12, 15, 16, 18 ja 21–25 jõustuvad 2021. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn,2018. a

Esitanud Vabariigi Valitsus
.....2018 nr